

Araucaria araucana

Brödgran är ett tvåbyggande vintergrönt träd ursprungligen från Argentina och Chile. Nötterna skördas på hösten och är mycket rika på stärkelse. Befolkningen kring ursprungsområdet äter den i stora mängder som basföda även om den nu är fridlyst i Chile. Trädet är mycket tåligt mot blåst och saltstänk och passar bra som vindskydd på stränder.

Odling och skörd

Brödgran föredrar vildrenerade jordar av nästan alla typer och är väldigt tålig mot saltstänk. Trädet är hårdigt längst med de sydsvenska kusterna framförallt västkusten och på Gotland men det kan växa så långt norrut som Smöla i Norge. Extrema vintrar kan dock vara ett hot, under andra världskriget frös stora delar av den Svenska populationen bort. Trädet växer väldigt långsamt och det tar 5-10 år innan det ens når över midjehöjd. Normalt tar det dessutom 30-40 år innan första skörden även om det händer att de sätter kottar innan de är 20 år gamla. När de väl etablerat sig växer de ca; 35 cm om året. Det krävs en hanplanta per 5-6 honplantor för att ge en bra skörd - tyvärr finns det inget sätt att skilja dem åt innan de blommar. För att vara säker på att få skörd bör man därför plantera åtminstone 5 plantor. Ett fullvuxet honträd blir ca; 30 meter medan hanträdet endast når 15 meters höjd. Bladen har en livslängd på ca; 15-20 år varefter de faller av. Honträden bildar kottar som tar 2-3 år att mogna varefter de ramlar ned vilket underlättar skörd. En kotte innehåller ca;200 stora frön 3cm långa och 1 cm breda. De kan om de förvaras torrt och svalt lätt hålla 9 månader och det sägs att 18 stora träd räcker för att mätta en vuxen människa året om. Träden kan bli uppemot 1000 år gamla.

Förökning

Förvara de mogna fröna kallt och fuktigt över vintern och plantera dem i växthus i februari. Plantorna tål frost men rötterna hos de yngsta plantorna kan ta skada av köldknäppar. Så fort som de är stora nog att hantera skiljer man dem åt i separata krukor och planterar ut dem när det inte längre finns risk för frost. Skydda plantorna väl första vintern.

Rakt uppåtväxande skott kan också planteras men vanliga sidoskott blir bara snår och inte träd.

Övrig användning

Saven från stammen används för behandling av sår.

Veden är blekt gul och av hög kvalitet. Det är till stor del p.g.a. skövling för virkets skull som trädet är hotat idag. De är inte ens skyddade för illegal avverkning i nationalparker i Chile.

Källor

<http://www.pfaf.org/user/Plant.aspx?...ria%20araucana>

<http://www.blomdatabasen.se/website/plant.php?id=137>

http://en.wikipedia.org/wiki/Araucaria_araucana

<http://www.iucnredlist.org/apps/redl...etails/31355/0>

För bilder se blomdatabasen som har flera foton på ett gotländskt träd.

Författare:

- [Jean Jaurez](#) (2 edits)